

ÚJVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
→ Kéziratok vissza nem küldetnek ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Felhívás az előfizetésre!

Az „Ujvidéki Hirlap“ II. évfolyamának II. negyede m. hó végével lejárt, miért is kérjük tisztelt olvasóinkat, miszerint előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

A lap előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 8 frt
Félévre . . . . . 4 „
Negyedévre . . . . . 2 „

A kiadóhivatal.

A rendőrség figyelmébe.

Több ízben szólunk már rendőrségünkről s annak ügyeiről. Nem egyszer hibáztattuk, még többször azonban elismerésünket fejeztük ki.

S tagadhatlan, hogy rendőrségünk szervezete helyes, legénysége értelmes, tanult s ügybuzgó, tisztikara pedig általában képzett s törekvő.

Hogy azonban a közönség néha itt-ott egy-egy mulasztást észlel, hogy egyes dolgok néha-néha mégis kikerülnek a legéberebb rendőrség figyelmét is, az nem csak nálunk, hanem máshol, sőt mondhatni mindenhol megesik.

E hiba kevésbé a rendőrség hiánya, mint inkább az emberi tévedhetőség következménye — meg ezen kívül a megszabott létszámból folyó hiba.

Ép ezért mindenhol máshol is megvan, hogy maga a közönség hívja fel egyes hiányos vagy elmulasztott intézkedések megtételére és pótlására a rendőrség figyelmét.

Alkalmunk volt nekünk is egyet mást megfigyelni, amit itt felhozni s a rendőrség figyelmébe ajánlani akarunk.

A tavaly nálunk is megfordult kolera réme újból fenyeget.

Franciaországban már szedi bőven áldozatait, sőt a szomszédos Galiciában is bentlappang már.

S a tavaly oly szigorral meghozott s be is tartott óvrendszabályokat ez idő szerint nálunk elhanyagolják. Pedig az óvrendszabálynak csak előzetesen alkalmazva lehet meg a haszna.

A járdákat az egyes házi urak nem locsolják.

Az utcatisztogatás elhanyagoltatik. A mellékutcák soha locsolva nem lesznek.

A sertéseket háborítatlanul hizlalják még a belváros területén is.

A peczegődröket és csatornákat fertőtleníteni elmulasztják nemesak a magánosok, hanem a vendéglősök és koresmárosok, sőt maga a városi hatóság is.

A gyümölcs piac és élelmi cikkek kellő ellenőrzés alatt nincsenek.

Hogy a Limán egyre terjeszti penetrális illatát, eléggé érezzük s az a sokat dicsért gőzszivattyú nem működik.

A bérkoesi állások éktelen rondaságban vannak.

A szabad fürdő-hely bizonytalan és veszélyes s e miatt a szegény nép tartózkodik a fürdéstől — s tisztaság hiányában szenved.

És ezeken felül sok minden mást tudnánk még felhozni.

Reméljük, hogy rendőrségünk ezen jóakaratu figyelmeztetéseket tudomásul fogja venni, s nem mulasztja el a szükséges intézkedéseket megtenni.

Mert vigyáznunk kell!

Koleragyanus esetek Szatmáron. Szatmáron a közkórházban ápolt betegek közül négy napszamos gyanus tünetek közt rosszul lett. Mind a négyet rögtön a járványkórházba szállították, de egyikük az uton meghalt. Ebből aztán Szatmáron csakhamar elterjedt a híre, hogy kiütött a kolera. A betegek ürülékét felküldték a bakteriologiai intézetbe megvizsgálás végett.

Az önkéntesek tisztí rangja. A Sonnund Montagszeitung, mint Bécsből értesülünk, azt a nagy feltűnést keltő hírt hozza, hogy a hadügyminiszter a jövőben az önkénteseket a tisztí vizsga sikeres letévése után, a tartalékban csak tiszt helyettesekké nevezi ki és csak akkor lépteti elő őket hadnagyokká, ha már önálló polgári állásra tettek szert.

A függetlenségi párt ügye. A függetlenségi és negyvennyolcas anyapárt, a sok gyanúsítás elnémitására már e hónap 16-án értekezletet tart, hogy a Kossuth kivánsága szerint való bizottságba a maga részéről három tagot válasszon. Az anyapárt elhatározásáról Pázmándy Dénes már értesítette Eötvös Károlyt, még pedig Nagy-Körösre intézett táviratban. Mint értesülünk, az anyapárt a tárgyaló bizottságba Kossuth kivánságához képest Justh Gyulát, Polónyi Gézárt és Helfy Ignácot választja meg.

Szabadka július 3. A törvényhatósági bizottság Vojnits István főispán elnöke alatt tegnapelőtt tartotta június hóról elmaradt rendes havi közgyűlését. A közgyűlés érdekes és viharos jelenetekben bővelkedett és a sok névszerinti szavazás folytán, a több mint négy órán át tartó tárgyalás miatt a kitűzött hetven tárgynak alig negyedrésze volt lebonyolítható. Debreczen városának a főrendiház reformjára vonatkozó átirata tárgyalásánál élénk vita fejlődött ki. A városi tanács, az átirat egyszerű tudomásulvételét javasolta, míg Mamusich Mátyás prépostplébános azt indítványozta, hogy miután ezen reformtörekvés összefüggésben van az egyházpolitikai reformokkal s ezeket pedig Szabadka város közönsége már a márcziusi közgyűlésen elvetette, a közgyűlés előbbi határozatához képest híven térjenek az ügy felett napirendre. A közgyűlés végre is a prépost indítványát fogadta el 106 szavazattal, míg a tanács javaslatára mindössze csak 38-an szavaztak. Geiger bizottsági tagnak a főrendiház korszerű reformjára vonatkozó indítványára csak néhányan szavaztak. Fertűnést keltett, hogy Mamusich polgármester is a prépost indítványát pártolta, a tanács javaslatára ellen szavazott. Következett Miloszavljevics Milán azon indítványa, hogy a téglajárók ügyére vonatkozó összes iratok tétessenek át a bünyefnyító törvényszékhez és a városi ügyészség hatalmaztassék fel a fenyítő feljelentésre. Ezen világosan Mamusich polgármester ellen irányuló indítvány tárgyalásánál elkeseredetten folyt a vita, melynek hevében Gálfy György bizottsági tag, ki napirendretérést indítványozott, Miloszavljevicset meg is sértette. Hosszas vitatkozás után a nagy többség a napirendre való térést szavazta meg. A polgármester ellen ismét megújult a támadás, a téglajárdákra vonatkozó miniszteri leirat felolvasása alkalmával, mert ekkor még Macskovics Titusz bizottsági tag tett indítványt, hogy a közgyűlés Frankl főmérnök és Szigethy tanácsoson kívül, az eljáró utbiztos eller is indítson fegyelmi vizsgálatot. A nagy többség azonban a tanács javaslatát fogadta el, mely szerint a miniszteri leirat egyszerűen tudomásul veendő. Vojnits István főispánnak sikerült konziliáns modorral és finom tapintatával a botrányosnak ígérkező közgyűlést vezetni és szerencsésen befejezni. A közgyűlést ma folytatják.

Egyházmegyei közgyűlés.

A bács-szerémi esperesség f. hó 2., 3. és 4. napjain tartotta évi rendes közgyűlését, a melynek ezúttal különösen azért volt nagy jelentősége, mert ez az első közgyűlés az új

szentesített zsinati törvények alapján. Ép azért első sorban a zsinati törvények lettek kihirdetve, mire, tekintettel az egész új szervezésre, az eddigi tisztikar hivataláról lemondott s a gyűlés megbízásából a tisztújítás megtartásáig ideiglenesen tovább vezetik az elnökséget f. Belohorszky Gábor, mint főesperes és nsg. Scultety Ede, mint esp. felügyelő. Ideiglenesen ép a zsinati törvények alapján a második felügyelői állás szerveztetvén, arra egyhangulag Rohonyi Gyula lett megválasztva. Majd a főesperes felolvasta évi jelentését az elmúlt közigazgatási évről; visszapillantva egyúttal az elmúlt 20 esztendőre, mert hisz ép most volt husz éve, hogy főesperessé először megválasztott. Jelentésében különösen kiterjeszkedett a kiszácsi zilált viszonyokra s a folytonos panaszokra, melyek onnan jönnek. A kerületi hatóság meghagyásából ezért egy nagyobb küldöttség lett oda kiküldve, mely addig is, míg az egyh. törvényszék Stelczer ügyében az ítéletet meghozná, a közigazg. uton szükséges lépéseket s rendszabályokat megadja. Majd az egyházmegyei consistorium szintén új alapon lön megválasztva, melynek tagjai az elnökségen kívül: Gertinger Ede, Dr. Mártonffy Dezső, Kiss Gyula világi közbírák és Dr. Belohorszky János jegyző. Kiemelendő még, hogy a főesperes indítványára az egyházmegyei közgyűlés a kormánynak az egyházpolitikai reformoknak előterjesztése folytán egyhangú bizalmat szavazott s azokat teljes szívből pártolja. — A közgyűlést d. u. 2 órakor 60 terítékű banket követte a Mayer szállóban. Az első felköszöntőt f. Belohorszky Gábor abból az alkalomból, hogy zsinati törv. Ő felsége apostoli királyunk által szentesítették s ma kihirdetve lettek, a legelső magyar ember, a királyra ürité poharát; a felköszöntőt a jelen voltak állva hallgatták végig. Majd Schneckberger János lelkész úr Csáki Albin közökt miniszterre. Mire Bierbrunner Gusztáv lelkész — a főesperest és egyh. felügyelőt élteti, az elsőt, ki ma ünnepli 20 éves főesperessége évfordulóját, az utóbbit mint ki előbbivel együtt 18 év óta vezeti közmegelegedésre az egyházmegye kormányzását. Majd Kotten Ottó lelkész: Rohonyi Gyula, és ns. Lebach. A országgy. képviselőre és Dr. Kern Lajos egyh. ügyészre ürité poharát; s így kellemes társalgás, vidám hangulat mellett volt együtt az összes társaság egész késő délutánig.

Koch doktor a koleráról.

A berlini Charité kórházban dr. Koch Róbert az ismert orvos, előadást tartott a napokban egy képviselőkből álló társaságnak.

Az utolsó hamburgi járvány alatt azt tapasztalta, hogy a kolera terjedésére a vízvezető készülékek rendkívül nagy befolyással vannak. Hamburgban, magában a városban a csövek szüretlen vizet szolgáltatnak a házakba, míg Altona külvárosban szűrt víz jön a vezető csövekbe. Így magyarázható aztán meg az a körülmény, hogy míg Hamburgban nagy mértékben lépett föl a járvány, addig Altonában, a hol pedig minden előfeltétel meg van adva, a talaj — lég- és éghajlati viszonyokban, — a hol az Elba egész Hamburg és Altona szemetjét magába fogadja, alig volt néhány eset, mivel szűrt vize van a városnak. Ha a

szűrőkészülékek pontosan működnek, nem kell attól tartani, hogy a víz közvetíti a betegséget.

Dr. Koch meg van győződve, hogy a kolera-bacillusok, melyeket Egyiptomban, Olaszországban, Franciaországban, Amerikában mindenütt megfigyeltek, a valódi okai a betegségnek. Az ellentétes véleményekkel mindinkább fölhagynak s maguk a kutatók is, kik eddig ellentétes álláspontot foglaltak el, mint Pettenkoffer is, elfogadni látszanak azt a föltevést, hogy a betegség okai tényleg ezen bacillusok.

Orvos-szert, a betegség ellen teljes sikerrel még eddig nem alkalmaztak. Az egyetlen szer, melynek gyakran volt hatása, a közönséges konyhasó-oldat 40 foknyi melegen a vérbe fecskendezve, mely eddig még mindig ideig-óráig tartó javulást idézett elő. A fődolgoz a józan élet, rendes étkezés és fertőtlenítés. Bárki minden veszély nélkül élhet egy járványos helységben, ha mindenre vigyáz, a mire szükséges.

A kolera azonban főleg a szegények betegsége, s itt pusztító utbaigazítással, oktatással nem érünk el sokat. Nincs más hátra, mint a pusztító anyagot fölkeresni és megsemmisíteni. Száraz áruk al a kolerát nem viszik tova, s ép azért fölösleges az áru-sorompó, valamint a személy-vesztésgár is, legföljebb csak egy ideig a gondos felügyelet ajánlatos.

Az utasoknak a pályaházban orvosokkal való megvizsgálata sem szükséges, s fájdalom, ő neki sok ilyen fölösleges óvrendszabályt tulajdonitanak, holott azokban teljesen ártatlan. Az azonban szükséges, hogy minden gyanus egyént öt napig orvosi felügyelet alatt tartanak s a megbetegedéseket rögtön jelentik. Azonkívül bakteriológiai vizsgálatokat kell minden egyes esetről tartani s azok eredményét eltitkolni nem szabad. Fájdalom, jelenleg még kevés ügyes orvosunk van s bakteriológiai állomással is csak néhány egyetem bír.

Ha pedig a bacillus konstatálva van, szükséges a beteg elszigetelése, vagy az egészségesek eltávolítása és lehető szorgos fertőtlenítés.

Az előadó azt hiszi, hogy a Németországban alkalmazott óvrendszabályok eléggé tökéletesek, csak ezen a nyomon kell tovább haladni. Így talán el lesz hárítható a télre a veszély, és ha az összes államok hasonlóan fognak eljárni, remélhetőleg teljesen meg fog szünni.

Ujdonságok.

(**Szerelemből öngyilkos.**) Alig két hete, hogy Büchler panorámás sátorát a sétater háta megett felütötte. Ha nem is ostromolta a közönség, de lassan lassan mégis eljárdogáltak. Stiegler Károly 22 éves könyvkötősegéd azonban naponta elment, még pedig többször is. Ott töltött órákat. Csakhogy nem a nagyító üvegbe nézett bele, s nem az északi tenger jéghegyeit vizsgálta, hanem a bódétulajdonos leányának kék szemébe nézett s ennek szíve hajlamát kereste. Utolsó napokban bódénitástól-cukásig ott ült a fiatal ember, s neki a nap sugarait a panorámás leány szemei veték, ege elborult, sőt fergegette, ha eszménye rossz kedvében volt. Végre vasárnap este szemébe akart nézni sorsának a fiatal ember. Végét akarta vetni a kinos bizonytalanságnak. Formaliter megkérte a lányt — és formaliter kiköszöregelt. Most borult szegényre csak az egész égboltozat. Megtörve, szétmarcangolt szívvél indult haza. Revolvért vett magához s újból indult a panorama felé. De

nem hogy még egyszer benézzen a kék szemekbe, hanem hogy ott a közelben halhasson meg. A sátorhátnak került — és hasába lőtt. Még élve szállították a kórházba, hol kijelentette, hogy a szőke panorámás leány szerelme nélkül élni nem tud. Reggelre azután csakugyan kisenvedett.

(**Tolvaj kocsis.**) Nem is valami sokáig szolgált Bernáth János temerini utcai harisnyakötőnél kocsis minőségben Lászka János tiszahelyesi illetőségű szolgálégény, s már is annyi minden turpitságot követett el, hogy kitétek a szüret. Hát ebben nincs valami ritkaság. Hanem abban aztán van már valami, hogy utólag figyelmeztetve lett a gazda, hogy az elesapott kocsisnak kiszácsi utca 7. sz. a. lakásán egy egész zsákkal van a lopott harisnya. Persze hogy a gazda megtette jelentését a rendőrségnél, s mert a lopott tárgyat csakugyan megtalálták — persze hogy hívőre került a hűtlen eseléd.

(**Tolvaj matróz.**) Witz Antal egy dunai csavargózós egyik matróza nem igen bír tiszta fogalommal az enyém-tied felett, különben csak nem jutott volna eszébe, hogy pajtásának 21 frttal bélelt erszényét annak zsebéből ügyesen kiszedje s a magáéba csuszta. De annál jobban tudta a hajó kapitánya. A meglöpött matróz panaszára a legénység közt motozást rendelt el — minek eredménye, hogy tegnap reggel a csavargózós Ujvidéken kikötött s Witz Antalt a rendőrség vette gondjai alá.

(**Lövészegylet.**) Az ujvidéki lövészegyletnek vasárnapi körlovészeténél 474 lövést tettek. Díjat nyertek 1. Eckert János 2. Geiger József 3. Filipp János 4. Lehrer Károly 5. Schossberger Adolf 6. Romanovits Száva. Mélylovésért díjazva lett ezenkívül Eckert János. Vasárnap július 9-én álló alakra fognak lőni.

(**Öngyilkosság.**) Wack György járeki lakos, mert részegeskedése miatt családjával perpatvarságban élt, vasárnap este felindultságában, no meg ittas állapotában a padláson felakasztotta magát.

(**Táncestély.**) Folyó hó 1-én a lövölde kerti helyiségeiben városunk fiatalságából alakult rendezőség, Szalay Lajos elnöksége mellett a szegényalap javára egy minden tekintetben fényesen sikerült estélyt rendezett. Lehet, hogy mivel még e nyáron táncestély nem volt, lehet hogy a fiatalság első ily vállalkozása iránti kíváncsiság okozta, — tény az, hogy esti 8 órakor szép számú és diszes vendégköszorú volt együtt. Különben az idő is rendkívül kedvezett. Az első négyest 50 pár tánczolta. A szünóra alatt a rendezőségnek nagy garral hirdetett meglepetései következtek, a melyek közül a tüzijáték igen fényesen volt rendezve s nagyon tetszett; kevésbé azonban az élőkép, mely rendezőjének nem nagyon dicsérte szép érzékét. A jókedv mindvégig tartott minek jele, hogy még a 3-ik négyest is 30 pár tánczolta.

(**Uj állatorvos.**) Az üresedésben volt közbérgőhídi állatorvosi állást kinevezés útján Friedmann Mór okleveles állatorvos nyerte el, aki 1-étől kezdve nemcsak hivatalos, hanem magánygyakorlatát is megkezdette.

(**Véglegesítés.**) Maison Lenárd ideiglenes utmester ez állásában véglegesítve lett.

(**Gubóbevéltás.**) Az okéri adóhivatalnál gubóbevéltási hivatal is rendszeresített.

(**Orbán.**) Adán a sertések közt kiütött az orbáncz.

(**Uj lap.**) Zomborban 1-jétől kezdve új hirlap jelenik meg. Címe: „Zombori Hirlap”; szerkesztője dr. Pataj Sándor zombori ügyvéd. A lap iránya megjelölve nincs.

(**Egy kis statisztika.**) 1893. évi június hó 1—30-ig. Ujvidék szab. kir. városba behordatott és a városi mázsán felmerített gabona és egyéb tárgyakról. Búza 443250 ko., rozs 218 ko., félbúza 676 ko., zab 12879 ko., árpa 5974 ko., kukorica 535686 ko., köles 1530 ko., repce 422 ko., bab 1950 ko., gyapjú 11596 ko., vegyesárú: 10000 sertés, 14827 ko. borsó., 64080 ko. burgonya, 105699

ko. hagyna, 5823 ko. zöld bab. 35125 ko. gyümölcs, 14399 kosár. Behajtatott: 51 drb szopós malacz, 278 drb malacz, 113 drb sertés, 63 drb hizott sertés, 2360 drb bárány, 12 drb birka, 262 drb borjú, 98 drb szarvasmarha, 33 drb ló. Kihajtatott: 61 drb malacz.

A Dunán berakatott:		kukoricza
hajóba „Katalin” Freund . . .	. . .	4400 mm.
„Erzsébet” . . .	. . .	2800 „
„Panonia” . . .	. . .	3200 „
„Anna” . . .	. . .	2500 „
„Szt.-István” . . .	. . .	2950 „
„József” Wimmer . . .	. . .	3200 „
„Julcsa” . . .	. . .	3570 „
„Veronka” . . .	. . .	2200 „
„Kreszta” Fischer B. . .	. . .	4900 „
„Száva” . . .	. . .	3500 „
„Egyenlőség” . . .	. . .	1775 „
„Reménység” . . .	. . .	3424 „

A Dunán kirakatott: 5176 kbm. tűzifa és 144,000 téglá.

(Az új gőzmalom) Említettük lapunk mult számában, hogy Zomborban 300,000 frt alapítókéval a f. évi június hó 26 án tartott alakuló közgyűlésen a nagy export-gőzmalom megalakult. Ez alkalommal megválasztottak: felügyelő tanácsi tagokká: Szemző Mátyás, dr. Pávlovits Simon, Molnár István nyug. bíró, dr. Falcione Nándor és dr. Molnár Gyula urak. Igazgatósági tagokká: Koczkar Zsiga, Bikár Simon, Vuits Árszó, Falcione Lőrincz, Heindhofer Róbert, Falcione Gusztáv, Jerassovits János, Husvéth István, dr. Krónits István, Frey Imre, Blumenthal Lajos, Zimmermann Gyula, Wörner J. budapesti gyáros, Karakásevics Milivoj urak.

(A telautográf.) Így hívják az ismert amerikai fizikusnak, Gray Elisba tanárnak legújabb találmányát, a mely arra való, hogy villamos uton a távolságból kéziratot, vagy rajzot lemásoljunk. Ez a találmány tulajdonképen nem egészen új, mert Gray már 1887-ben fedezte fel, hanem most a feltaláló találmányát tökéletesítette. Az új készüléttel a napokban tették Chicagóban nagyobb távolságra, tizennégy angol mértföldre, az első kísérletet, a mely teljesen sikerült. A készülék nagyon egyszerű s a kinek ilyen készüléke van, az egyszerűen a hozzá tartozó írónnal megírja levelét, vagy lemásolja rajzát s ugyanabban a pillanatban az írás, vagy rajz a legnagyobb pontossággal az eredeti vonalak legfinomabb jellegével a „czimzet” készülékén elhelyezett iv papirosra átvitetik. Ez a esoda következőkép történik. A „feladó” íróján egy kis „gallér” van, a melynek szélén két lyukból két selyemszál indul ki, a melyek egy dob köré vannak tekerve. A dobon arezölőfogú kerék van elhelyezve. A szerint azután, a hogyan e kerék fogai köré a selyemszál fel vagy letekerődik, úgy működnek a kerék fogai. Minden egyes fog egy „villamos impulzust” képvisel. Ha például a feladó írónja egy centimétert halad, akkor a kerék nyolczvan foggal halad és a czimzett készüléke is nyolczvan impulzust hajt. Az egész találmány tehát azon alapul, hogy a czimzett készüléke nem egyéb, mint a feladó készüléke.

(A királyi biztos Karlóczán.) Báró Nikolits Fedor a szerb kongresszus királyi biztosa, mint értesülünk, Karlóczán e hó 1-én délben részt vett a Brankovics György patriárka által adott ebéden. A lakoma alatt mondott pohárköszöntőjében a királyi biztos többször hangsúlyozta azt az őszinte barátságot, a mely őt a patriárkához köti, mintha csak a helybeli Branik ellenkező híreszteléseit akarná megczáfolni. A lakomán jelen voltak Dimitrievics verseczi, Niedics pakrácsi püspök, dr. Meixner horvát kormánybiztos és az egyházi tanács küldöttsége.

(Kóborló sziget.) Az Atlanti Ozeánon jó távol az amerikai partoktól angol tengerésztsztek a mult nyáron egy kis uszó szigetet vettek észre, melyet ezer négyszög méternyinek becsültek. A cserjék, bokrok szépen virultak rajta. Öt ölnyi fák is láttak. Julius 28-án látták először a szigetcskét. Később még két hajó találkozott vele. Legutólszor szeptember 19-én. Akkor már vagy ezer mérfölddel uszott közelebb Európa felé, mint Julius végén. De azóta nem látta senki. Valószínű, hogy az őszi viharok elpusztították. A szigetet alkalmasint az amerikai partoktól szakította el a tenger hullámzása s mivel dus cserje volt rajta, ennek gyökerei soká összetartották még a vándortársnak indult földdarabot.

(Halálhozó orvosság.) Ujverbáson történt a következő eset, mely kimenetelében elég tragikus: Méter Frigyes ottani gazdaember pár nap előtt kimenvén tanyájára ott a mindenes feleségétől azt hallotta, hogy egy veszett kutya nagy pusztításokat tett a baromfiak között. A gazda rögtön hadjáratra indult a kutya ellen. Megleste és szerencsésen úgy fejbe kólintotta, hogy az kiadta páráját. De egyszerre az a rögeszméje támadt a gazdának, hogy őt a kutya lehellete megcsapta s most ő rajta fog kiütni az undok betegség. A gondolat mindjárt rosszul is lett és elsielt a szegények doktorához, egy kuruzslásban jártas téglaverőhöz. A téglaverő doktor adott is neki egy folyadékot, mely szerinte kigyógyítja minden nyavalyából. A gazda föltétlen bizalommal be is vette, sőt nem egyszer, hanem többször. Azonban egyszerre csak görcsöket kapott, melyek oly mértékben kinoszták, hogy egy órai kioldás után meghalt. Az orvosok mérgezést konstatáltak rajta. A háznép hosszas vallatás után előadta az orvosságos üveget s megvallotta, hogy azt egy mellékesen téglaveréssel foglalkozó doktor adta a szerencsétlen gazdának. A téglaverőt el is fogták, de ő azzal védekezik, hogy a gazda többet ivott az orvosságból, semmint kellett volna s az orvosság használt is, mert a gazda nem vízszonyban halt meg.

(Kővé vált erdő.) Amerika természeti ritkaságai egy valóságos achát-erdővel szaporodtak. Szép achát-kővé váltak a fák. Ez a sajátságos erdő az Apache megyében Holbrocktól mintegy 40 kilométer távolságban délkeletre van s igen nagy kiterjedésű. A kővesedett fatörzseket bizonyosan vulkánikus kitorések borították egykor s a lávarétegre utólag forró ásványos víz jutván, a vulkánikus homok a fák sejtjei közé hatolt s a megkövesedést előidézte. A geológiai átalakulás némely helyen oly tökéletes, hogy a fák kérgeit, évgyűrűit s más alkatrészeit egész pontosan meg lehet különböztetni. Legnevezetesebb dolog, hogy a megkövesedett fáknek esodálatosan változatos színe van, úgy hogy a legbecsesebb ásványokkal versenyezhetnek. Némely törzs negyvenöt méternél hosszabb s három méter átmérőjű s diszépületekre igen alkalmas volna, ha nem lenne oly rendkívül kemény, de háromszorta keményebb, mint a gránit.

(Villamos világítás.) A mint tudjuk, Szabadka és Pálics között villamos vasut van készülőben. A mint most tervezve van, a szabadkai villamos vasut részvény-társaság a város területen villamos világítási üzemet fog berendezni és ebbeli felhívását már kibocsátotta. A felhívás szerint a villamos világítás nem fog többé kerülni, mint a mostani légszuszvilágítás.

(Magyar divat 1896-ban.) Hogy az 1896-ban tartandó millenniumi ünnepségek nemzeti jellege kitünjen, s hogy bizonyos eredetiség emlékeztesse a kiállítás látogatóit a magyar nemzet ünnepére, főuri körökben — az az eszme merült fel, hogy a kiállítás alatt újból behozzák a magyar divatot, legalább ideiglenesen s a kiállítás idejére. Fényes rámás csizmák, világos színű magyar nadrágok, testhez álló atilák lennének láthatók a kiállítás területén s a főuraktól megkezdett divatnak valószínűleg a középosztályban is sok követője fog akadni. Az eszmet a rendezések terén jól ismert gróf vetette.

(Sztrájkoló bádigosok.) Szegedről írják, hogy ott a bádigosok közt sztrájkmozgalom indult meg. A mozgalmat harmincz munkás kezdte. Nyomatott felhívást osztottak szét, melyben azt követelik, hogy a napi munkaidő tíz óráig tartson, élelmezést pénzben kapják s végül, hogy hetibéruket mindig szombaton fizessék ki a mesterek.

(A szegedi tanárgyűlés.) A tanárok országos gyűlésüket ebben az évben Szegeden tartják meg és ebből az alkalomból — mint Szegedről írják — 60 tanár érkezett e hó 3-án Szegedre az ország minden részéből. A tanárokat a megérkezés alkalmával Lázár György helyettes polgármester fogadta. A tanárok országos gyűlését tegnap délelőtt nyitották meg.

Irodalom.

A „Magyar Nők Lapját” változatos tartalmánál fogva a félev alkalmából a művelt hölgyközönség szives figyelmébe ajánljuk. E jóhirű lap két hónap óta megújult erővel folytatja pályafutását. Munkatársai: Beniczky Bajza Lenke, Tutsek Anna, Harmath Luiza, Kövér Ilma, Hevesi Sikor Margit, Nagyvárady Mira, Satanella, a „Magyar Ujság” szellemes tárczaírója, Tolnai Lajos, Kósa Rezső, Dr. Váli Béla, Palágyi Lajos, Dr. Zsolnai, Zempléni Árpád, Mártonffy Imre, dr. Kunos, Lenkei Henkei Henrik, dr. Koltai Virgil, Gerő Viktor stb. kedvelt írók szolgáltatják az érdekes, szórakoztató, tanulságos és hasznos közleményeket. A „Magyar Nők Lapja” a legszebb és legolcsóbb kiállítású hetilap. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr., félévre 3 frt.

A vádlottak padján, ötven humoros karcolat a rendőrség, a büntető törvénytörvények és a járásbírók köréből; írta Gutius (dr. Guthi Soma), ki egy kötetet már irt a tövényészéki csarnok tárgyalásaiból. A bíró előtt nemcsak az élet sötét oldalai tárulnak föl, hanem apró-cseprőségei is; nemcsak az elvetemültség és gonoszság, hanem a furfang, a jámborság, az élet humora. Gutius, ki hírlapok számára sokat ír Themis oly változatos világából, új kötetében is a derültebb epizódokat gyűjtötte össze, melyek ha szorosabban is összefüggnek a büntetőtörvénykönyvvel és a fegyházzal, de viszonyaikban, a végtárgyalás jelenetezéseiben, a szereplők alakjaiban, gondolkozásában és elfogásában nem humor nélküliek. Némelyik egészen vidáman hangzik, mint valami Boccaccio-féle novella, vagy anekdot, avagy naiv bohózat. Az író érdeme, a hogy előadvák, a hogy mulattató olvasmányok válnak. A 166 oldal elfoglaló kötet semmi esetre sem száraz vagy unalmas könyv. A Lampel-féle könyvkereskedés adta ki s ára 1 forint 50 krajczár.

Közgazdaság.

Bimbók konzerválása. Azokat a virágbimbókat, a melyeket hosszabb ideig úgy akarjuk konzerválni, hogy ki ne nyiljanak, éles késsel vágjuk le a töről s 8—12 cm. hosszú kocsányt hagyunk meg nekik. A kocsány vágott végére azonnal csöppentsünk pecsétviaszt; a bimbókat pedig előbb tiszta szelyempapirosba, azonkívül pedig száraz író vagy csomagoló papirosba burkoljuk s végül homokba rakjuk. A homokot e célra előbb jól megmossuk és megszáritjuk, azután üstben 70—75 R. fokra hevítjük s 100 klg. homok közé 1/2 klg. stearint és sparmacettet teszünk, mely utóbbit előbb egy kis szaliczilsavval kevertünk. A forró homokot mindaddig keverjük, míg csomókákat látunk benne. A homokot ezután edénybe tesszük s a bimbókat úgy rakjuk bele, hogy azok sehol sem érintkezhessenek. Az így konzervált bimbók egy év múlva is üdék s ha akarjuk, még akkor is kinyilnak. E célból a kocsány pecsétes végét elvágjuk; a meg hagyott részt gyenge konyhasóoldatba állítjuk, a melyben egy éjjen át a bimbók olyan szépen kinyilnak, mintha itt fejlődtek volna s még illatuk sem változik.

A rózsák lisztharmatja tudvalevőleg gombabetegség, mely ellen nagyon jónak bizonyult a következő két eljárás mindegyike. Meleg időjárás mellett egy kénvirágfújtatóval korán reggel finom kénvirágot fuvunk a beteg rózsákra; a nappali forróság oxidálja a ként s ennek savjai fejlődnek ki a leveleken, mi által a gombák elpusztulnak. A következő szer szintén nagyon ajánlható: 250 gramm kénvirágot s ugyanannyi frissen oltott meszet 5—6 liter vízzel folytonos kavargatás mellett tíz percig főzünk egy vasfazékban; mikor az oldat kihűlt és megtszult, üvegbe öntve s légmentesen bedugaszolva évszámra eltarthatjuk. Használatkor folytonos kavargás közben 100 literre hígítjuk azt fel vízzel s aztán vékony sugaru kézfecskendővel megpermetezzük vele rózsáinkat. Ha nyáron alkalmazzuk az eljárást, este

végezzük azt aztán másnap korán reggel tiszta vízzel öntözzük meg a feckendezett leveleket, nehogy a levelekre ülepedett méz elzárja azok szájuvilásait. 3-4 feckendezés után a lisztharmat gombái elpusztulnak.

Kiadó laptulajdonos:
dr. Nemes Sándor.

Grand Hôtel Mayer.

Visontai Soma országgy. képviselő Budapest.
Diamant Lajos ügyvéd Budapest.
Petrovics Gergely gyógyszerész Pancsova.
Rosztas Károly kereskedő Bécs.
Hell Béla kereskedő Budapest.
Temesvári Pál hivatalnok Mezőhegyes.
Vogithut József kereskedő Budapest.
Schwarz Dávid kereskedő Budapest.
Helibrand József erdész Sziszek.
Bachrach Károly magánzó Ó-Becse.
Klein Ignác szállodás Ruma.
Klein Hermann kereskedő Bécs.
Fábián Ágoston kereskedő Bécs.
Fliegauf Károly építész Budapest.
Neschik József őrnagy Belgrad.
Mezey Zsiga közjegyző Kula.
Peretes Adolf kereskedő Prága.
Wetter Jakab kereskedő Budapest.
Novakovics Bálint magánzó Vinkoveze.
Bloch Simon kereskedő Budapest.
Grünfeld Adolf kereskedő Budapest.
Ofner Simon kereskedő Budapest.

Erzsébet szálloda:

Tüek József utazó Nagy-Szeben.
Hagel Ede utazó Budapest.
Schall Illés utazó Bécs.
Krummesz Henrik földműves Budapest.
Demetrovics Dusan kereskedő Beeskerek.
Walter Gyula kereskedő Bécs.

Fábrý szálloda:

Ernst Antal kereskedő Palánka.
Detel Károly kereskedő Bécs.
Jankovics Dusan lelkész Zenta.
Vazy János hivatalnok Palánka.
Milovir Szima lelkész Ireg.
Pavlovits Mita mérnök Beocsin.
Vukicsevics Péter kereskedő Zombor.
Nedelkovics János kereskedő Sabacz.
Kosztics Péter kereskedő Szurduk.
Stefan Péter kereskedő Bécs.

Fehér hajó szálloda:

Mirkovics Péterné magánzóné Ó-Banoveze.
Lukics Dragutin kereskedő Loznicza.
Birtics Gyula földműves Ruma.
Nadryan Koszta földműves Ruma.
Markovics Márkoné kereskedő Bosit.
Matics Stankó kereskedő Opoza.
Popovics Mladen lelkész Nádaly.
Reiter József kereskedő Ó-Becse.
Goldstein József kereskedő Mitrovicza.
Kazanszki Lyuba lelkész Szivác.
Popovics Tivadár lelkész Szilvás.
Rumpf János vendéglős Verbász.
Kircs Frigyes kőművesmester Verbász.

Tevé szálloda:

Markov Mása földbirtokos Ada.
Miskovics István földbirtokos Ada.
Gerber Károly vendéglős Ó-Becse.
Krevrath Nándor kereskedő T-Becse.
Bass Adolf kereskedő Ó-Becse.
Netarosek Dusan kereskedő Bottos.
Stojanovics Koszta lelkész Bocvár.
Vlaskovics György jegyző Miletics.
Uvalics Szvetozár tanító Szt. Iván.
Saerer Béla ügyvéd Bécs.

A kis lutri huzásai.

	Július 1.				
Bécs	29	61	77	39	42
Gráoz	33	38	77	56	81
Temesvár	55	67	89	5	15

Vizállás.

	Jul. 1.	Jun. 30.		Jul. 1.	Jun. 30.
	m é t e r			m é t e r	
Duna: Pozsony	2.39	2.46	Tisza: M.-Sziget	0.54	0.54
Komárom	2.68	2.96	Tekeháza	0.50	0.62
Budapest	2.53	2.65	V.-Namény	0.86	1.40
Mohács	3.40	3.45	Tokaj	2.36	2.43
Ujvidék	3.06	3.04	Szolnok	3.26	0.00
Pancsova	2.90	0.00	Csongrád	3.50	3.90
Orsova	3.30	3.48	Szeged	3.97	4.49
			T.-Becse	2.95	3.44
			Titel	3.38	3.59

Piaczi ártáblázat

1893-dik évi július hó 1-4-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektó-literként	Ára osztr. értékben
			frt. kr.
100 kilogramm	Buza	legjobb	78 8 —
		középszerű	76 7 90
	Kétszeres	legjobb	— — —
		középszerű	— — —
	Rozs	legjobb	— — —
		középszerű	— — —
	Arpa	legjobb	68 5 —
		középszerű	— — —
	Zab	legjobb	48 7 50
		középszerű	44 6 50

Kukoricza: 100 kilogr. . . . . 68 frt 5.—

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság.

MENETREND.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

POSTAHAJÓ-JÁRATOK.

Ujvidékről, Zalankemény, Titelre:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrad, Orsovára:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1893. május hóban.

Az ügynökség.

Sz. 158.

Tkv. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezenel hözírré teszi, hogy a titeli kir. jbirósági 2829/92. számú végzése által Freund Sámuel s tsai ujvidéki lakosok javára Szubits Dása (Dávid) f.-kovilli lakos ellen 120 frt tőke, ennek 1889. évi augusztus hó 22. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 58 frt 66 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 475 frtra becsült csöves kukoricza, koci és lovakból álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1486/93. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **alperes lakásán Felső-Ko-**

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

villyon leendő eszközlésére 1893. év július hó 7-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzései hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében a legi többet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Titelen 1893. évi június hó 23. napján.

Vigh Aladár
kir. bir. végrehajtó.

Egy Hivatalnok

és egy

gyakornok

nyernek alkalmazást az első gőzmalom részvénytársaságnál.

!! Legfrissebb töltésű !!

giesshübli, mohai, billini, rohitsi, luhi erzsébet-féle, luhi margit-féle, preblani, salvator, selters, marienbadi, karlsbadi. roncegnoi, guber, gleichenbergi stb. stb. egyéb mindenféle ásványos és savanyúvíz a legolcsóbb áron s legjobb kiszolgálás mellett kapható

WAGNER TESTVÉREK

festék-, anyfűszer-, ag- és csemegeüzletében
UJVIDÉKEN.